

ارزیابی تأثیر آسایش حرارتی بر رفتار مردم در محیط شهری

(نمونه موردی: شهر بوشهر)

زهره مجیدی^۱، محسن تابان^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه صنعتی جندی شاپور، دزفول، ایران،

majidi_zh@yahoo.com

۲- استادیار دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه صنعتی جندی شاپور، دزفول، ایران، Mntaban@jsu.ac.ir

چکیده

شرایط اقلیمی بر زندگی انسان تأثیر می‌گذارد و فعالیت‌های او را تحت شعاع قرار می‌دهد. رفتار انسان‌ها (به‌عنوان کاربران فضا) در نحوه برخورد با محیط شهری در جهت ایجاد آسایش حرارتی بیشتر متفاوت است. آسایش حرارتی فاکتور بسیار مهمی جهت ایجاد فضای حضور پذیر است. شناخت هر چه بیشتر راهکارهای ایجاد آسایش حرارتی مطلوب در فضا به رضایت کاربران جهت حضور در فضا کمک می‌کند و کیفیت فضا شهری ارتقا پیدا خواهد کرد. هدف تحقیق حاضر بررسی رفتار و برخورد مردم برای رسیدن به آسایش حرارتی و در نتیجه آن طراحی مناسب‌تر فضای شهری است. شهر بوشهر دارای اقلیم گرم و مرطوب است و ایجاد آسایش حرارتی جهت حضور پذیری به‌خصوص در ایام گرم سال ضروری است. روش ارزیابی تأثیر آسایش حرارتی بر رفتار با استفاده از پرسشنامه، مشاهده و عکاسی است و همچنین در این پژوهش داده‌های اقلیمی با استفاده از برداشت میدانی و در سه دوره متفاوت فصلی و با استفاده از دستگاه‌های مخصوص اندازه‌گیری به‌دست آمده است. نتایج نشان می‌دهد که مردم برای رسیدن به آسایش حرارتی در بیشتر ساعات سال به سایه بیشتر نیاز دارند.

واژه‌های کلیدی: آسایش حرارتی، رفتار، بوشهر، اقلیم گرم و مرطوب.

۱- مقدمه

شرایط اقلیمی بر زندگی انسان تأثیر می‌گذارد و فعالیت‌های او را تحت شعاع قرار می‌دهد. فضا باید به‌گونه‌ای باشد که افراد نه تنها جهت انجام فعالیت‌های اجباری بلکه جهت انجام فعالیت‌های اختیاری و اجتماعی نیز در محیط شهری حضور پیدا کنند. آسایش حرارتی فاکتور بسیار مهمی جهت ایجاد فضای حضور پذیر است. شناخت هر چه بیشتر راهکارهای ایجاد آسایش حرارتی مطلوب در فضا به رضایت کاربران جهت حضور در فضا کمک می‌کند و کیفیت فضا شهری ارتقا پیدا خواهد کرد.

مطالعه و شناسایی محدودیت‌ها و مخاطرات تهدیدکننده در ماه‌های مختلف سال به‌منظور لحاظ کردن آن‌ها در طراحی فضای شهری جهت حضور پذیری بیشتر مردم از اهمیت زیادی برخوردار است. بنابراین، با بررسی و ارزیابی اقلیم منطقه و شهر می‌توان به بهبود شرایط آسایش انسان در فضای باز دست‌یافت به‌گونه‌ای که انسان بتواند با شرایط نسبتاً مطلوب زمین، به انجام فعالیت‌های معیشتی و زیستی خود بپردازد. بدین‌سان مقوله آسایش برای استمرار فعالیت انسان و تکامل جسمی و روحی او، مقوله‌ای بسیار مهم و قابل اعتناء جلوه می‌نماید.

مفهوم آسایش حرارتی به‌راحتی قابل‌تعریف نیست، ولی به‌طور کلی می‌توان آن را احساس راحتی نمودن فرد با قرارگیری در یک فضای زیست مصنوعی تعریف نمود. از آنجایی که شرایطی که افراد مختلف در آن احساس راحتی می‌نمایند متفاوت است، مفهوم آسایش حرارتی نیز متفاوت است [1]. یکی از زیرمجموعه‌های آسایش محیطی، آسایش حرارتی بر پایه‌ی شرایط